

Micael Zingmark
010-574 83 51

Högsta domstolen
Box 2066
103 12 STOCKHOLM

HÖGSTA DOMSTOLEN
JS 30

INKOM: 2021-02-26
MÅLNR: Ö 1200-21
AKTBIL: 1

KLAGANDE

Staten genom Skatteverket, Rättsavdelningen, 171 94 SOLNA

Företrädare: rättslige experten Micael Zingmark, samma adress

MOTPART

Anette Welander, 641111-5048, c/o R Johannesson, Wätnegatan 46, 431 41 MÖLNDAL

Uppgivet ombud: Advokaten Staffan Wilow och jur.kand. Elina Jute, Advokataktiebolaget Wi-Law, Box 4, 193 21 SIGTUNA

SAKEN

Konkurs; nu fråga om ersättning för rättegångskostnader

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Hovrätten för Västra Sveriges beslut den 29 januari 2021 i ärende Ö 6425-20

YRKANDE

Skatteverket yrkar att Högsta domstolen – med ändring av hovrättens beslut – förordnar att vardera parten skall bära sina rättegångskostnader.

OMSTÄNDIGHETER M.M.

Skatteverket anser att Anette Welander genom sin processföring i tingsrätten föranlett en onödig rättegång i hovrätten, varför vardera parten enligt 18 kap. 3 § första stycket rättegångsbalken (RB) skall bära sina rättegångskostnader i hovrätten.

Om det är sannolikt att den som har underlåtit att enligt rättens beslut infinna sig eller i övrigt fullgöra något i en rättegång har laga förfall för sin underlåtenhet, ska denna inte leda till någon påföljd (32 kap. 6 § första stycket RB). Laga förfall är då någon genom avbrott i

Micael Zingmark
010-574 83 51

allmänna samfärdseln, sjukdom eller annan omständighet, som han eller hon inte bort förutse eller rätten annars finner utgöra giltig ursäkt, har hindrats att fullgöra vad som ålegat honom eller henne (32 kap. 8 § första stycket). Av lagmotiven framgår att som laga förfall kan godtas inte bara absoluta hinder utan varje omständighet av den beskaffenheten att det inte skäligen kan krävas att parten ska närvara eller i övrigt vara verksam i rättegången (se NJA II 1943 s. 420). Den som påstår sig ha haft laga förfall har i allmänhet bevisbördan för det (se NJA 2016 s 84).

I samband med att Anette Welander överklagat tingsrättens konkursbeslut har hon visat att hon är solvent och hovrätten har därför upphävt konkursbeslutet samt tilldömt henne ersättning för rättegångskostnader. Anette Welander uteblev dock från konkursförhandlingen vid tingsrätten och hovrätten har därför anförut att utgångspunkten är att Anette Welander ska anses ha genom försummelse ha orsakat en onödig rättegång i hovrätten (NJA 2004 s 586). Hovrätten har redogjort för att Anette Welander visserligen varit utomlands men trots detta ansett att hon varit korrekt delgiven kallelsen till konkursförhandlingen. Enligt hovrätten har hon dock varit förhindrad att redan i tingsrätten inkomma med de uppgifter om sin solvens som hon har lämnat i hovrätten. Enligt hovrätten har inget talat för att hon känt till målet innan konkursbeslut meddelades.

Hovrättens resonemang är något svårt att följa eftersom Anette Welander i detta fall inte åberopat och än mindre gjort sannolikt att det funnits laga förfall för sin utevaro från förhandlingen. I sitt överklagande till hovrätten har Anette Welander endast uppgivit att hon under en längre tid befunnit sig i Shanghai och inte har ”uppmärksammat på konkursansökan”. Att säga att man inte har tagit del av en kallelse till en förhandling som skett genom en korrekt kungörelsedelgivning är inte vad som avses med att göra sannolikt att man haft giltig ursäkt för att inte inställa sig till densamma. Kungörelsen har på sedvanligt sätt varit införd i Post- och Inrikes Tidningar på bolagsverkets hemsida. Det finns ingenting i målet som talar för att denna hemsida inte varit tillgänglig även för den som av någon anledning befinner sig utomlands. Något hinder för Anette Welander att kontakta tingsrätten via mejl eller telefonsamtal för att dels anmäla laga förfall dels inkomma med utredning har hon alltså inte visat. Anette Welander har därför inte gjort sannolikt att hon inte kunnat åberopa de i hovrätten framlagda omständigheterna och bevisen redan vid tingsrätten eller att hon annars haft giltig ursäkt att ej göra det. Den omständigheten att hon varit utomlands föranleder ingen annan uppfattning.

FRÅGAN OM PRÖVNINGSTILLSTÅND

När en konkursgäldenär visar sin solvens i ett sent skede i processen, t.ex. efter ett beslut om att försätta gäldenären i konkurs, talar detta starkt för att konkursgäldenären ska svara för sina rättegångskostnader. Även underlåtenhet att lägga fram utredningsmaterial i ett konkursmål kan i vissa fall leda till att den vinnande parten anses ha orsakat en onödig rättegång (NJA 2004 s. 586).

Micael Zingmark
010-574 83 51

Skatteverket konstaterar att det här är fråga om en korrekt kungörelsedelgivning av tingsrätten och att det därför borde ha prövats om svaranden haft laga förfall för sin utevaro vid förhandlingen. Hovrätten tycks resonera som att enbart det faktum att en svarande befinner sig i utlandet, t.ex. Kina, alltid innebär att man anses förhindrad att inkomma med uppgifter till en domstol. Hovrättens beslut innebär en viss osäkerhet vad som bör gälla vilken utredning som bör krävas av en svarande i detta avseende. Finns det några situationer där en svarande kan anses vara förhindrad utan att denne har lämnat några konkreta uppgifter om detta?

Skatteverket anser därför att det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen trots att det redan finns ett stort antal rättsfall som behandlar frågor om laga förfall.

Micael Zingmark